

*OMISTAJA-hanke
Hanke vesientilan edistämiseen maa- ja
vesialueiden omistajien kanssa
Kooste Janakkalan kunnalle*

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry

HAKEMUS
2025

OMISTAJA-hanke

Hanke vesientilan edistämiseen maa- ja vesialueiden omistajien kanssa.
Kooste Janakkalan kunnalle

Hakemus hankkeen omarahoitusosuuteen osallistumiseksi 7.5.2025.

Laatijat:

Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
Mikko Ortamala, vesitalouden erityisasiantuntija, FM
Elina Nystedt, ympäristöasiantuntija, FM
Hanna Määttänen, viestintäasiantuntija, FM

Vastaanottaja:

Janakkalan kunta

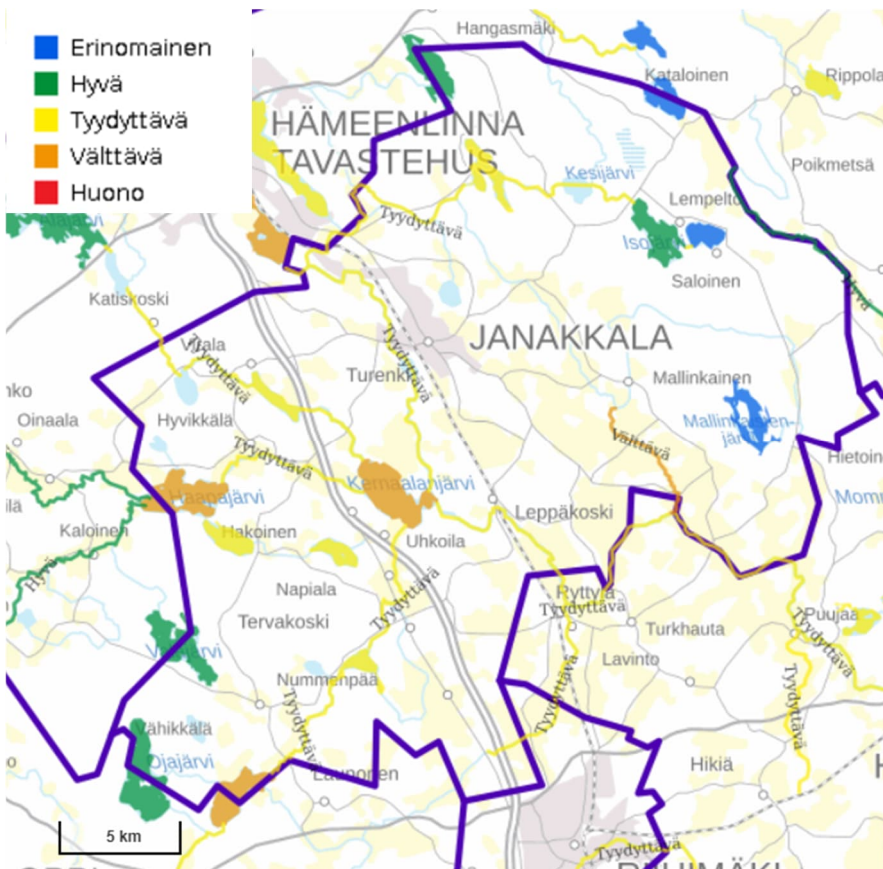
OMISTAJA-hanke

Hanke vesientilan edistämiseen maa- ja vesialueiden omistajien kanssa Kooste Janakkalan kunnalle

HANKKEEN TAVOITTEET JA TOIMET

Kanta- ja Päijät-Hämeen alueelle sijoittuvan OMISTAJA-hankkeen tarkoitus on yhteistyössä paikallisten verkostojen kanssa etsiä mahdollisuuksia erilaisille valuma-alueella tehtäville kunnostustoimenpiteille, jotka parantavat vesien tilaa ja tuovat hyötyä myös maanomistajille.

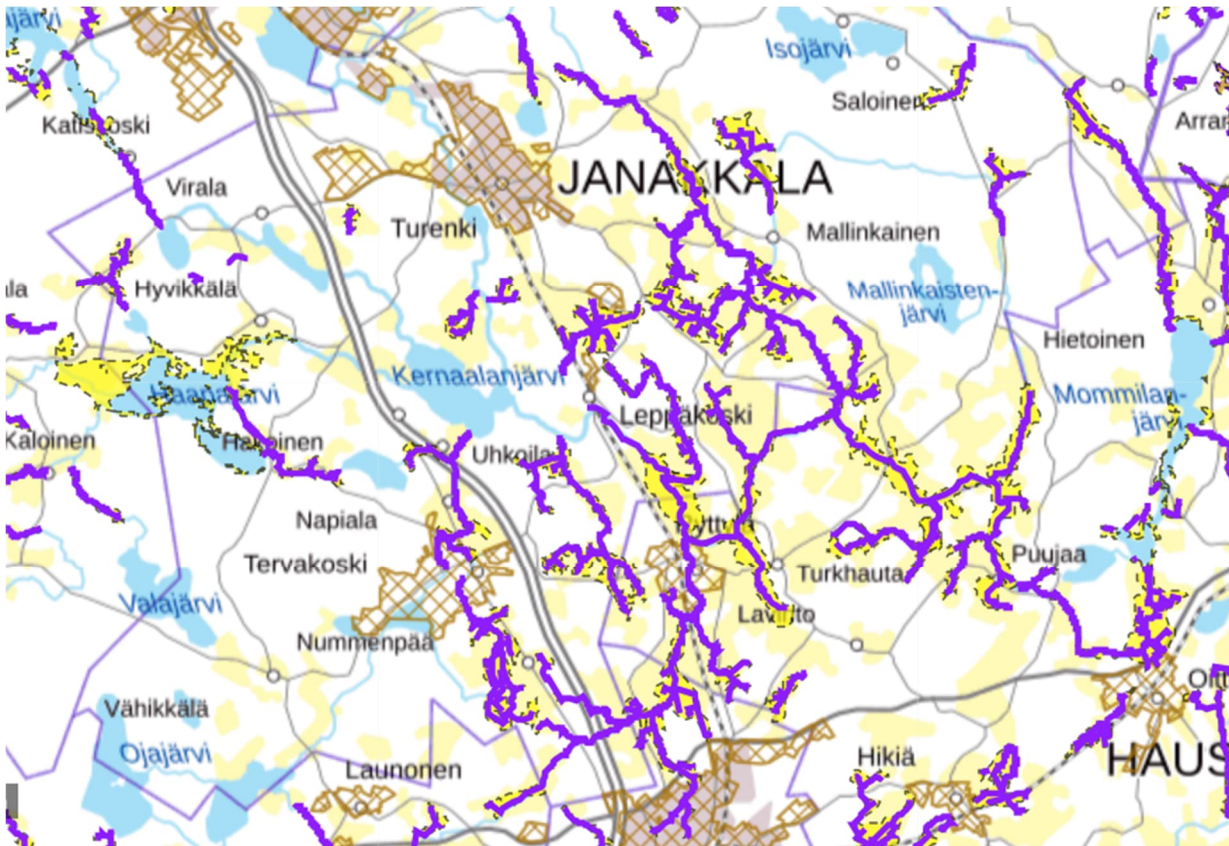
Janakkalan kunnan vesistöistä suurin osa on välttävässä tai tyydyttävässä ekologisessa tilassa (kuva 1), ja kunnostustoimenpiteitä vaaditaan vesien tilan ja virkistyskäyttömahdollisuuksien parantamiseksi. OMISTAJA-hankkeen tavoitteena on peltojen toimiva vesitalous sekä maan hyvä rakenne ja kasvu-kunto, jotka mahdollistavat paremman sadon ja toisaalta vähentävät ravinteiden sekä kiintoaineksen huuhtoutumista vesistöihin. Parempaa vesienhallintaa tarvitaan myös torjumaan ja ennakoimaan ilmaston lämpenemisen aiheuttamia haasteita.

Kuva 1. Janakkalan kunnan alueen vesimuodostumien ekologinen tila. Kuva: Paikkatietoikkuna.

Aluksi hankkeen asiantuntijat tunnistavat valuma-alueelta haasteellisia alueita, joissa kunnostustoimet voisivat olla tarpeen. Yhteistyössä vesienhoitoa ohjaavien tahojen, paikallisten omistajien ja verkostojen kanssa on mahdollista löytää potentiaalisia kunnostuskohteita.

Vesienhoitotyöhön maa- ja vesialueiden omistajien rinnalle hankkeessa aktivoidaan ojaverkoston ylläpitämiseksi perustettuja ojitussyhteisöjä. Ojitussyhteisöt ovat vesioikeudellisia yhteisöjä, joilla on hallintaoikeus sekä huolto- ja kunnossapitovelvoite hallinnoimiinsa ojaverkostoihin. Ojitussyhteisöjen aktivointi vahvistaa yhteistyöverkostoa ja mahdollistaa kokonaisvaltaisempien vesienhallintatoimien suunnittelun ja toteuttamisen siten, että maa- ja metsätalouden, rakennetun ympäristön ja luonnon vaatimukset tulevat huomioiduiksi. Arviolta 80 prosenttia alueen ojitussyhteisöistä on uinuvia, ja ne tarvitsevat tukea toiminnan käynnistämiseksi uudelleen (kuva 2).

Kuva 2 Janakkalan kunnan alueella on runsaasti ojitussyhteisöjä (Kuva: <https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=e2ed85641789499c8b27d0d18bcc67f7>).

Yhteistyössä vesienhoitoa ohjaavien tahojen, paikallisten omistajien ja verkostojen kanssa asiantuntijat suunnittelevat alueiden vesientilaan vaikuttavimmat toimenpiteet eri alueilla maankäyttömoodittain, luonnon monimuotoisuus huomioiden. Kokonaisvaltaisessa, eri sektorit ylittävässä työssä hyödynnetään parhaita käytäntöjä valuma-alueiden vesienhallintaan sekä vesialueiden kunnostus- ja hoitotyöhön.

Kun toimia suunnitellaan vuorovaikutuksessa vesienhoitoa ja -hallintaa ohjaavien tahojen, paikallisten omistajien ja verkostojen kanssa, on mahdollista löytää paikat, joissa vesien tilaan voidaan vaikuttaa eniten ja hyödyt saadaan kohdennettua maanomistajille. Tämä kannustaa ja sitouttaa alueen toimijoita ja sidosryhmiä suunnitelmien edistämiseen. Hankkeessa kiinnitetään erityisesti huomiota

selkeään ohjeistukseen ja siihen, että asiantuntija-apua on aina saatavilla. Näin toimijoiden on mahdollista lähteä halutessaan edistämään kunnostustoimia jo hankeaikana.

Hankkeen tavoitteena on ohjata konkreettisesti tulevien vuosien paikallista kunnostustoimintaa. Hankkeen lopputuotteena omistajilla on kunnostusopas, johon seuraavien vuosien kunnostuskohteet on priorisoitu kustannusarvioineen. Valmiit, yhdessä tehdyt ja tarpeelliseksi nähdyt suunnitelmat myös sitouttavat paikallisia toimijoita suunnitelmalliseen vesienhoitotyöhön. OMISTAJA-hankkeen kotisivut: <https://kvvy.fi/omistaja-hanke/> ja liitteenä hankekortti.

Hankkeen toteuttaja

Hankkeen toteuttamisesta vastaa Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry (KVVY Yhdistys), jonka toiminnan päätarkoituksena on edistää kokonaisvaltaisesti vesien- ja ympäristönsuojelua sekä -hoitoa erityisesti päätoiminta-alueillaan Kokemäenjoen ja Karvianjoen vesistöalueilla. Jokainen KVY Yhdistyksen hanke toimiikin tärkeänä osana kokonaisuutta ja yhdistyksen päätarkoituksen toteutusta.

Vuonna 2024 KVY Yhdistys on toteuttanut 15:tä päähanketta, joiden toteutusalueet on kuvattu alla olevassa hankekartassa (Kuva 3). Hankkeiden välillä tehdään saumatonta yhteistyötä, joka takaa laaja-alaiset tulokset. Yli 60 vuoden toimintahistoriansa aikana yhdistykselle on muodostunut erittäin vahva osaaminen vesiensuojelun kokonaisvaltaiseen edistämiseen. Yhdistyksen hanketoista vastavat ympäristöasiantuntijamme ja suunnittelijamme (kuva 4), joilla on vahva osaaminen ja monipuolinen kokemus vesien tilan parantamisesta sekä organisaation vankka tuki hankkeiden suunnitelmalliseen toteutukseen. OMISTAJA-hankkeen koordinaattori Mikko Ortamala on jo usean vuoden ajan tehnyt vesitalouden erityisasiantuntijan tehtäviä, jotka ovat painottuneet maa- ja metsätalouden vesienhallintaan.

Kokemäenjoen ja Karvianjoen vesistöalueet

Koko alue
Hule- ja jätevesien
haitta-aineet hallintaan
fiedottamalla 2024-2025

**Satakunta,
Karvianjoki ja
Kokemäenjoen
alaosa**

Paikallishankkeet
Karvianjoen yläosan
valuma-alueen
kunnostushanke
2023-2025 *

Karvianjoen vesistöalueen
luontaisesti lisääntyvä taimen
2023-2025

Piilijoen, Sääksjärven ja
Kauvatsanjoen alueiden
vesienhallintahanke
2023-2025

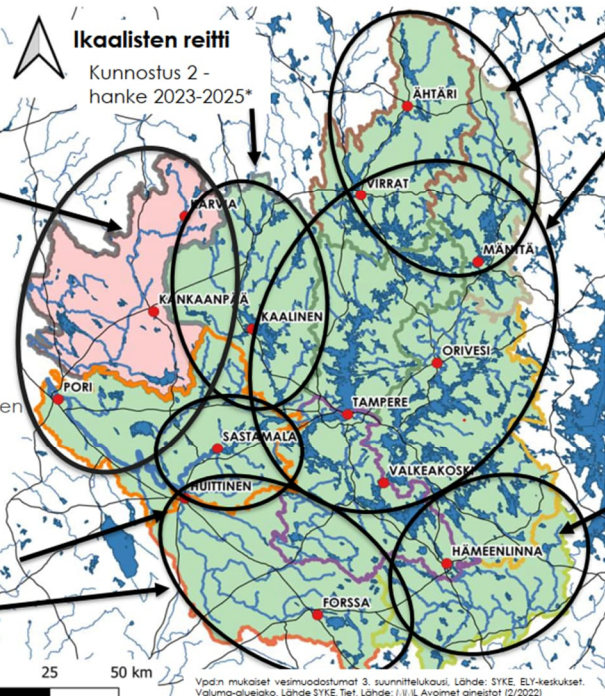
Kokemäenjoen yläosa

Paikallishankkeet

Loimijoen alue

Paikallishankkeet

Loiku III 2023-2025

**Kokemäenjoen
valuma-alueen
yläosa**

Paikallishankkeet
KEURUS 2, 2023-2025 *

**Kokemäenjoen
valuma-alue ja
Pirkanmaa**

Paikallishankkeet

Vauhtia
vesienhoitoon III
2023-2025 *

VIRTA2 2022-2025

Pirkanmaan virtavesien
kunnostustoimet 2024

Vesijärven ja Vääksynjoen
kunnostushanke
2024-2026

**Kanta-Häme ja
Vanajanreitti**

Paikallishankkeet

Opitaan lisää ojista
2023-2025 *

OMISTAJA-hanke
2023-2026

* Hankekonsortio

Kuva 3. KVY Yhdistyksen päähankkeet ja paikalliset hankkeet muodostavat Kokemäenjoen ja Karvianjoen valuma-alueille vesientilaa konkreettisesti edistävän kokonaisuuden. KVY Yhdistyksen hankekanta vuonna 2024.

Kuva 4. Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry:n työntekijät vuonna 2024.

Rahoitus ja esitys Janakkalan kunnan tuesta hankkeelle

OMISTAJA-hankkeen kokonaiskustannusarvio vuosille 2024–2026 on 141 521 €, johon Hämeen ELY-keskus on myöntänyt 60 % harkinnanvaraisen avustuksen (84 913 €) Ympäristöministeriön Ahti-ohjelmasta (Liite 1). KVVY Yhdistys hakee hankkeen omarahoituksen kattamiseen avustusta alueen kunnilta, yrityksiltä ja säätiöiltä. Hankkeen omarahoituksen tarve on arvioitu olevan kokonaisuudessaan 55 108 euroa.

KVVY Yhdistys esittää Janakkalan kunnan osallistumista OMISTAJA-hankkeen omarahoituksen kattamiseksi 5000 eurolla vuodessa hankkeen ajaksi kahdelle vuodelle 2025 ja 2026 eli yhteensä 10 000 € koko hankkeen ajalle. Kunnan osallistuminen hankkeen omarahoitukseen on tärkeää hankkeen toteutumisen kannalta ja kunnalle se on investointi lähivesien tilaan ja tulevaisuuteen.

Hankkeen yhteyshenkilö KVVY Yhdistys

Mikko Ortamala (etunimi.sukunimi@kvvy.fi, 044 331 1809)

Liite 1

OMISTAJA-HANKE, Häme

Hankkeen kustannusarvion erittely 2024-2026

Kustannukset		2024	2025	2026	Yhteensä
RAHAPALKAT					
	Hankkeen asiantuntijat ja työntekijät	4167	37500	37500	79167
	Palkkojen sivukulut	917	8250	8250	17417
Rahapalkat yhteensä		5083	45750	45750	96583
OSTOPALVELUT JA PALKKIOT					
	Asiantuntijapalvelut ja KTJ-palvelu	300	4000	3000	7300
	Tavarat ja tiedotusmateriaalit, kokouskutsujen postitus	300	2000	2000	4300
Ostopalvelut ja palkkiot yhteensä		600	6000	5000	11600
VUOKRAT					
	Laitte- ja tilavuokrat, kokoukset	500	4000	4000	8500
Vuokrat yhteensä		500	4000	4000	8500
MATKAKUSTANNUKSET					
	Kilometrikorvaukset omalle autolle	600	3500	3000	7100
	Päivärahat	150	800	800	1750
Matkakustannukset yhteensä		750	4300	3800	8850
YLEISKUSTANNUKSET					
Muut kustannukset yhteensä		763	6863	6863	14488
VASTIKKEETON TYÖ					
Talkootyö	Vastikkeeton työ	0	750	750	1500
Kustannukset yhteensä		7696	67663	66163	141521

Hankkeen rahoitussuunnitelma

Rahoitus		2024	2025	2026	Yhteensä
Avustus	Hämeen ELY-keskusken myöntämä avustus 60%	4618	40598	39698	84913
Omaraha	Hanketoteuttajan omarahoitus	3078	26315	25715	55108
Talkootyö	Vastikkeeton työ	0	750	750	1500
Rahoitus yhteensä		7696	67663	66163	141521

OMISTAJA – Hanke vesientilan parantamiseen maa- ja vesialueiden omistajien kanssa

Kokemäenjoen vesistön
vesiensuojeluyhdistys ry

Päätavoitteet

- peltojen toimiva vesitalous sekä hyvä maanrakenne ja kasvukunto, jotka mahdollistavat paremman sadon ja toisaalta vähentävät ravinteiden sekä kiintoaineksen huuhtoutumista vesistöihin
- paikallistahojen sitoutuminen pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen vesienhoitotyöhön

Toimenpiteet

- merkittävien kunnostuskohteiden tunnistaminen ja priorisointi
- neuvonta ja laaja-alainen yhteistyö maa- ja vesialueiden omistajien kanssa
- tiiviiden toteutussuunnitelmien laatiminen seuraavien vuosien kunnostus- ja hoitotoimenpiteisiin

Asiantuntija-apua maatalouden tuottavuutta ja vesienhallintaa edistävien ratkaisujen löytämiseen

OMISTAJA-hanke sijoittuu Kanta- ja Päijät-Hämeeseen, missä on tunnistettu erityisesti vesistöjä kuormittavia alueita. Yhteistyössä paikallisten verkostojen kanssa voidaan löytää mahdollisuuksia kunnostustoimenpiteille, jotka parantavat vesien tilaa ja tuovat hyötyä myös maanomistajille. Hanke tarjoaa myös neuvontaa.

Maa- ja vesialueiden omistajien sitoutuminen on välttämätöntä vesien kunnostus- ja hoitotoimien edistämiseksi. OMISTAJA-hankkeessa vesienhoitotyöhön maa- ja vesialueiden omistajien rinnalle aktivoidaan myös alun perin ojaverkoston ylläpitämiseksi perustetut ojitusyhteisöt.

Kunnostustoimien edistämiseksi eri alueiden toimijoille kootaan selkeä ohjeistus ja suunnitelma, johon seuraavien vuosien kunnostuskohteet ja toimenpiteet on priorisoitu. Hyvä pohjatyö helpottaa myös rahoituksen hakemista kohteille.

Toteutusaika, budjetti ja rahoitus

Toteutusaika: 30.11.2023–31.10.2026

Hankkeen budjetti: 141 521 euroa.

Hämeen ELY-keskus on myöntänyt hankkeelle 60 % rahoituksen ympäristöministeriön vesien- ja merenhoidon sekä vesistötoimenpiteiden toteuttamisen hankeavustuksista.

Ota yhteyttä:

Mikko Ortamala, vesitalouden erityisasiantuntija
p. 03 246 1346, mikko.ortamala@kvvy.fi